

Staro

NATUUR EN
BUITENGEBIED

Quickscan flora en fauna

Lagewaard 42 te Koudekerk aan den Rijn

Rapportnummer 15-0220

www.starobv.nl

Quickscan flora en fauna

Lagewaard 42 te Koudekerk aan den Rijn

oktober 2015

Rapportnummer: 15-0220

In opdracht van: Veehouderij Peters
Lagewaard 42
2396 AW Koudekerk aan den Rijn

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
fax. 0492-450162
www.starobv.nl

Veldonderzoek: ir. E.J.F. Claassen

Auteur: ir. E.J.F. Claassen

Kwaliteitscontrole: ir. N. Arts

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Doel	4
1.3	Zorgplicht	4
1.4	Leeswijzer	4
2	Plangebied	6
2.1	Ligging en beschrijving plangebied	6
2.2	Voorgenomen plannen	8
3	Methode	9
4	Natuurwaarden	10
4.1	Beschermde gebieden	10
4.2	Beschermde soorten	11
4.2.1	Flora	11
4.2.2	Vlinders en libellen	12
4.2.3	Mieren, kevers en slakken	12
4.2.4	Vissen	13
4.2.5	Reptielen en amfibieën	13
4.2.6	Vogels	14
4.2.7	Zoogdieren	15
5	Conclusies	17
	Geraadpleegde bronnen	19
	Bijlage 1 Wet- en regelgeving	

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemer heeft het voornemen een nieuwe, grotere melkveestal te bouwen. Om dit te kunnen realiseren wordt de bestaande stal gesloopt, een deel van een sloot gedempt en een deel van een bosschage gekapt. In het kader van de planologische procedure is het noodzakelijk te onderzoeken welke natuurwaarden actueel op de locatie aanwezig zijn en op welke wijze voorgenomen plannen hierop effect hebben. Dit om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming is hierbij de Flora- en faunawet van belang. Gebiedsbescherming is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998 (o.a. Natura 2000) en het Natuurnetwerk Nederland (voorheen Ecologische Hoofdstructuur). In bijlage 1 wordt deze wet- en regelgeving uitgebreid beschreven.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek heeft tot doel het vaststellen van de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in de tabellen van beschermde flora en fauna in het kader van de Flora- en faunawet. Tevens heeft het onderzoek tot doel vast te stellen op welke wijze en in welke mate de voorgenomen ontwikkeling invloed kan hebben op het eventueel voorkomen van beschermde soorten. Op basis van dit onderzoek kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

1.3 Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Flora- en faunawet een zorgplicht. Deze zorgplicht (artikel 2 Flora- en faunawet) houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en de voorgenomen ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode besproken. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden en de effecten van de geplande ingrepen op aanwezige beschermde natuurwaarden worden

beschreven in hoofdstuk 4. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende maatregelen. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies uiteengezet.

2 Plangebied

2.1 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied is gelegen aan de noordzijde van Koudekerk aan den Rijn, aan de Lagewaard 42. Het plangebied ligt op de grens van bebouwd kom en agrarisch gebied.

Binnen het plangebied bevinden zich diverse opstallen waaronder een woonhuis, een melkveestal, een paardenstal en enkele schuren. In het plangebied staan, met name langs de erfgrans en bij het woonhuis, bomen en struiken. Achter de melkveestal staat een kleine bosschage waarlangs een sloot loopt. Rond de gebouwen ligt verharding. De te slopen melkveestal is opgebouwd in steen met damwandprofielen en heeft een dak van golfplaten.

De ligging van het plangebied is weergegeven in figuur 1 en de globale begrenzing van het plangebied in figuur 2. Op pagina 7 en 8 is een foto-impressie van het gebied opgenomen.

Figuur 1. Ligging plangebied (rode cirkel) (bron: Google Earth)

Figuur 2. Globale begrenzing van het plangebied (rood omlijnd) (bron: Google Earth)

Foto 1. Te slopen melkveestal

Foto 2. Sloot en bosschage

Foto 3. Locatie voor nieuwe stal

Foto 4. Locatie voor nieuwe sleufsilo

Foto 5. Weiland grenzend aan plangebied

2.2 Voorgenomen plannen

De voorgenomen plannen bestaan uit de sloop van de bestaande melkveestal. Op de plek van de huidige stal wordt een nieuwe, grotere melkveestal gebouwd. Doordat de nieuwe stal groter wordt is het noodzakelijk een deel van een bosschage te verwijderen en een deel van de naastgelegen sloot te dempen. Daarnaast is het noodzakelijk enkele bomen te kappen op de westgrens van het plangebied. Naast de bestaande sleufsilo's wordt een nieuwe sleufsilo gebouwd.

3 Methode

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden waarbij gekeken is naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Er is voor het soortenonderzoek gebruikgemaakt van gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) en de websites Vlindernet.nl, Libellenet.nl, Waarneming.nl en Telmee.nl en diverse verspreidingsatlassen. De gegevens over vleermuizen, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders en libellen zijn onder andere uit dergelijke atlassen afkomstig.

Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natuurbeschermingswet 1998 gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en het Natuurnetwerk Nederland in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht.

Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle op de locatie aanwezige biotopen zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze biotopen vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten en het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooiresten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. Een eenmalig veldbezoek is nadrukkelijk geen volledige inventarisatie. Dat betekent dat op basis van een eenmalig veldbezoek het voorkomen van soorten niet per definitie is uit te sluiten. De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 14 oktober 2015 in de ochtend onder de volgende weersomstandigheden: bewolkt, weinig wind, droog en een temperatuur van circa 6 °C.

4 Natuurwaarden

4.1 Beschermde gebieden

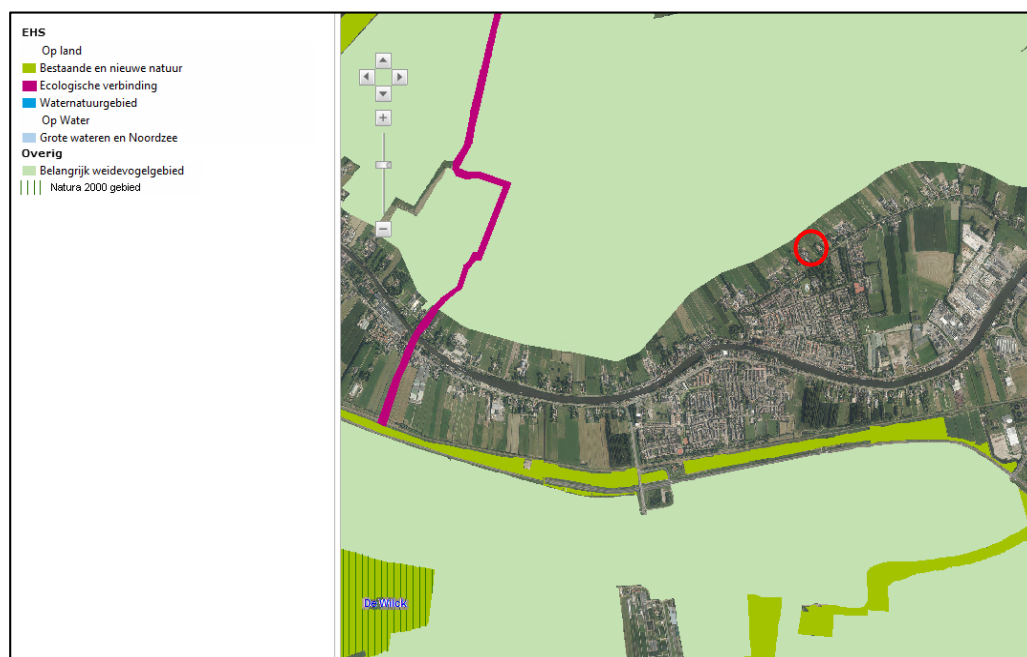
Natuurbeschermingswet 1998

Uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het Ministerie van EZ blijkt dat op ongeveer 3,6 kilometer ten zuidwesten van het plangebied het Natura 2000-gebied “De Wilck” ligt. Op een afstand van ongeveer 10 kilometer ten oosten van het plangebied ligt het Natura 2000-gebied “Nieuwkoopse plassen & De Haeck”. Ongeveer 13 kilometer ten zuidoosten van plangebied ligt het Natura 2000-gebied “Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein”

Ecologische hoofdstructuur/ Natuurnetwerk Nederland

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor het Natuurnetwerk Nederland.

Uit gegevens van provincie Zuid-Holland blijkt dat het plangebied buiten het Natuurnetwerk Nederland ligt, zie figuur 3. Het dichtstbijzijnde gebied dat tot het Natuurnetwerk Nederland behoort ligt ongeveer 1.300 meter ten zuiden van het plangebied.

Figuur 3. Plangebied (rode cirkel) ten opzichte van Weidevogelgebied (licht groen), Natuurnetwerk Nederland (donker groen) en ecologische verbinding (paars). (bron: provincie Zuid-Holland)

Weidevogelgebied

Uit kaartgegevens van de provincie Zuid-Holland blijkt dat het plangebied aan een belangrijk weidevogelgebied grenst, zie figuur 3. In belangrijke weidevogelgebieden zijn geen nieuwe (ruimtelijke) ontwikkelingen toegestaan die een significant negatief effect hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied.

Effectbeoordeling

In het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 is het voorgenomen plan reeds beoordeeld door de Omgevingsdienst Haaglanden (ODH) en is een vergunning verleend.

De voorgenomen plannen vinden plaats buiten het Natuurnetwerk Nederland. Gezien de aard van de plannen en de afstand tot het Natuurnetwerk Nederland zijn negatieve effecten op het Natuurnetwerk Nederland uit te sluiten.

Doordat de locatie van de nieuwe stal buiten het weidevogelgebied ligt, zullen geen significant negatieve effecten optreden op de waarden van het nabijgelegen weidevogelgebied.

Conclusie

Een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 is reeds afgegeven door de ODH. De voorgenomen plannen vinden plaats buiten het Natuurnetwerk Nederland en hebben derhalve geen negatief effect tot gevolg ten aanzien van het Natuurnetwerk Nederland. De voorgenomen plannen hebben geen significant negatief effect tot gevolg op de waarden van het nabijgelegen weidevogelgebied.

4.2 Beschermde soorten

Deze paragraaf beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de ingreep zijn en of er mitigerende maatregelen nodig zijn.

4.2.1 Flora

Een groot deel van het plangebied is verhard. De planten die in het plangebied voorkomen zijn algemeen voorkomende soorten van voedselrijke milieus. In de bosschage staan onder andere de soorten wilg, hazelaar en populier. Langs de sloot zijn onder andere de soorten gele lis en grote brandnetel aangetroffen. Mogelijk komt in en langs de te dempen sloot de beschermde soort zwanenbloem (FFtabel 1) voor. Vanwege het gebruik en de kenmerken van het plangebied is het voorkomen van andere beschermde plantensoorten redelijkerwijs uit te sluiten.

In de omgeving is het voorkomen van krabbescheer bekend. Doordat de te dempen sloot bedekt is met een laag kroos en in de schaduw ligt van de bosschage is deze niet geschikt als groeiplaats voor krabbescheer.

Effectbeoordeling

Met het dempen van een deel van de sloot verdwijnt leefgebied van de mogelijk voorkomende zwanenbloem.

Mitigerende maatregelen

Voor soorten van FFtabel 1 geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Het is niet noodzakelijk mitigerende maatregelen te nemen voor soorten van

FFtabel 1.

Conclusie

Mogelijk komt in de te dempen sloot de beschermde soort zwanenbloem (FFtabel 1) voor. Met het dempen van de sloot verdwijnt leefgebied van deze soort. Het is niet noodzakelijk mitigerende maatregelen te nemen voor soorten van FFtabel 1.

4.2.2 *Vlinders en libellen*

Uit de atlas *De dagvlinders van Nederland* (Bos et al., 2006), de website *Vlindernet.nl* en gegevens van de NDFF blijkt dat in de ruimere omgeving van het plangebied de beschermde vlindersoorten keizersmantel en rouwmantel (beide FFtabel 3) voorkomen. Bevindingen van het veldbezoek tonen aan dat in het plangebied geen geschikte biotopen aanwezig zijn voor het voorkomen van deze en andere beschermde dagvlindersoorten. Beschermde dagvlinders hebben specifieke habitateisen; het plangebied voldoet hier niet aan. Het voorkomen van beschermde soorten vlinders in het plangebied is derhalve uit te sluiten.

Uit de atlas *De Nederlandse libellen* (Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002), de website *Libellenet.nl* en gegevens van de NDFF blijkt dat in de omgeving van het plangebied de beschermde libellensoorten groene glazenmaker, gevlekte witsnuitlibel en rivierrombout (alle FFtabel 3) voorkomen. Bevindingen van het veldbezoek tonen aan dat er binnen het plangebied en op de locatie van de nieuwe stal geen geschikt voortplantingsbiotoop aanwezig is voor de gevlekte witsnuitlibel en de rivierrombout. De groene glazenmaker is in zijn levenscyclus afhankelijk van de plant krabbescheer, voornamelijk voor eiafzet. Aangezien de te dempen sloot niet geschikt is als groeiplaats voor de plant krabbescheer, kan het voorkomen van de groene glazenmaker in het plangebied worden uitgesloten. Wel is het mogelijk dat algemeen voorkomende, niet beschermde, libellensoorten in het plangebied voorkomen.

Conclusie

Het voorkomen van beschermde soorten dagvlinders en libellen in het plangebied kan worden uitgesloten.

4.2.3 *Mieren, kevers en slakken*

Beschermde soorten mieren en houtkevers zijn afhankelijk van bijzondere habitattypen als oude (naald)bossen. Deze biotopen zijn niet aanwezig in het plangebied. Derhalve is het uit te sluiten dat beschermde soorten mieren en houtkevers voorkomen in het plangebied.

Beschermde waterkevers zijn afhankelijk van grote, permanent stilstaande wateren. Dit habitat is in het plangebied niet aanwezig. Het voorkomen van beschermde waterkevers in het plangebied kan daarom worden uitgesloten.

Uit het bronnenonderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de beschermde aquatische slakkensoort platte schijfhoren (FFtabel 3) voorkomt. Dit is een soort die leeft in ondiep, onbeschaduwd, helder stilstaand water met een rijke onderwatervegetatie. De te dempen sloot is bedekt met een laag kroos en ligt in de schaduw van de bosschage. Gezien de laag kroos is de te dempen sloot naar verwachting sterk geëutrofeerd. Hierdoor kan de onderwatervegetatie zich niet voldoende ontwikkelen en is het redelijkerwijs uit te sluiten dat de platte schijfhoren in de te dempen sloot voorkomt.

Conclusie

Het voorkomen van beschermde soorten mieren, kevers en slakken in het plangebied kan worden uitgesloten.

4.2.4 *Vissen*

Uit gegevens van RAVON en de NDFF blijkt dat de volgende beschermde vissoorten in de directe omgeving van het plangebied voorkomen: kleine modderkruiper, rivierdonderpad (beide FFtabel 2) en bittervoorn (FFtabel 3). De kleine modderkruiper heeft een voorkeur voor stilstaande tot langzaam stromende ondiepe wateren met een rijke plantenbegroeiing en een zandige of met dunne sliblaag bedekte bodem (www.ravon.nl).

De rivierdonderpad komt voor in wateren met veel schuilmogelijkheden en een hoog zuurstofgehalte door waterbeweging.

De bittervoorn is voor zijn leefgebied aangewezen op een goed ontwikkelde onderwatervegetatie.

Bevindingen van het veldbezoek tonen aan dat de te dempen sloot bedekt is met een laag kroos en er vrijwel geen sprake van stroming is. Door de krooslaag kan de onderwatervegetatie zich niet ontwikkelen. De kenmerken van de te dempen sloot en de habitatvoorkeuren van de beschermde vissoorten in ogenschouw genomen, kan redelijkerwijs worden uitgesloten dat de beschermde vissoorten kleine modderkruiper, rivierdonderpad en bittervoorn in de te dempen sloot voorkomen.

Conclusie

In de omgeving van het plangebied is het voorkomen bekend van de beschermde vissoorten kleine modderkruiper, rivierdonderpad (beide FFtabel 2) en bittervoorn (FFtabel 3). Gezien de kenmerken van de te dempen sloot en de habitatvoorkeuren van de genoemde vissoorten, is het voorkomen van deze beschermde vissoorten redelijkerwijs uit te sluiten.

4.2.5 *Reptielen en amfibieën*

Uit het Waarnemingenoverzicht 2013 (www.ravon.nl) blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende beschermde amfibieënsoorten voorkomen: kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker, bastaardkikker, meerkikker (alle FFtabel 1) en rugstreeppad (FFtabel 3).

Volgens de gegevens van RAVON en de NDFF komt op een afstand van één

tot vijf kilometer van het plangebied de beschermde reptielensoort ringslang (FFtabel 3) voor.

Het is aannemelijk dat algemeen voorkomende soorten amfibieën van tabel 1 van de Flora- en faunawet in het plangebied en op de locatie van de nieuwe stal voorkomen.

Voor de rugstreeppad (FFtabel 3) is in het plangebied geen geschikt leefgebied aanwezig. Bij werkzaamheden in het gebied dient wel rekening te worden gehouden met de rugstreeppad, aangezien dit een pionierssoort is die snel gebieden koloniseert.

Bevindingen van het veldbezoek tonen aan dat er in het plangebied geen geschikte biotopen aanwezig zijn voor het voorkomen van de ringslang.

Effectbeoordeling

De voorgenomen plannen kunnen gevolgen hebben voor mogelijk op de locatie van de nieuwe stal voorkomende algemene soorten amfibieën van FFtabel 1. Indien rugstreeppadden de bouwlocatie koloniseren kunnen de werkzaamheden negatieve effecten hebben op deze soort.

Mitigerende maatregelen

Voor algemene soorten amfibieën van FFtabel 1 geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Het is niet nodig mitigerende maatregelen te nemen voor de soorten van FFtabel 1.

Om te voorkomen dat rugstreeppadden de bouwlocatie koloniseren dient te worden voorkomen dat er zandhopen liggen of dienen deze met plastic te worden afgedekt. Daarnaast moet zoveel mogelijk worden voorkomen dat er plassen (bijvoorbeeld water in rijsporen) aanwezig zijn. In plaats van de twee bovenstaande maatregelen kan ervoor gekozen worden de bouwlocatie ontoegankelijk te maken voor rugstreeppadden door het plaatsen van paddenschermen. Paddenschermen bestaan uit staand worteldoek van 50 centimeter hoog dat 15 centimeter wordt ingegraven en wordt verankerd aan paaltjes.

Conclusie

In het plangebied en op de locatie van de nieuwe stal komen mogelijk soorten amfibieën van FFtabel 1 voor. De plannen kunnen gevolgen hebben voor deze soorten. Het is niet noodzakelijk mitigerende maatregelen te nemen voor soorten van FFtabel 1. Bij de werkzaamheden dienen bovenstaande mitigerende maatregelen te worden genomen om mogelijke kolonisatie van de bouwlocatie door rugstreeppadden te voorkomen.

Voor de in de omgeving voorkomende beschermde ringslang is in het plangebied geen geschikt leefgebied aanwezig.

4.2.6 Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied enkele algemeen voorkomende vogelsoorten waargenomen. Er zijn tijdens het veldbezoek geen jaarrond

beschermde vogelnesten aangetroffen.

Volgens gegevens van de NDFF komen in de omgeving van het plangebied de volgende vogelsoorten voor: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer en zwarte wouw. De locatie van de nieuwe stal biedt voor deze soorten geen nestgelegenheid. Als mogelijk foerageergebied heeft deze locatie vanwege de ligging op het erf, weinig tot geen waarde.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor algemene vogelsoorten. Deze soorten kunnen broedgelegenheid vinden in de bosschage en de overige bomen en struiken in het plangebied.

Effectbeoordeling

Als gevolg van de voorgenomen plannen worden enkele bomen en een deel van de bosschage gekapt. In de directe omgeving blijft echter voldoende broedgelegenheid behouden. Indien bomen en/of struiken worden gekapt terwijl vogels broeden, leidt dit tot verstoring en daarmee tot overtreding van de Flora- en faunawet.

In het plangebied blijft voldoende geschikt foerageergebied behouden, zodat geen negatief effect optreedt op deze functie.

Mitigerende maatregelen

Voor de algemeen voorkomende vogelsoorten geldt dat, indien exemplaren aan het broeden zijn, het verwijderen van begroeiing niet kan plaatsvinden zonder deze dieren te verstoren. Door struiken en bomen buiten het broedseizoen van vogels te verwijderen/snoeien, wordt voorkomen dat er negatieve effecten zullen optreden ten aanzien van algemeen voorkomende vogelsoorten. In de Flora- en faunawet is geen periode vastgesteld voor het broedseizoen. Op het moment dat een vogel bezig is met nestbouw of eieren en/of jongen heeft, is er volgens de Flora- en faunawet sprake van broedseizoen. Globaal loopt het broedseizoen van half maart tot en met half juli, maar ook buiten deze periode dient rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van broedende vogels.

Conclusie

Het plangebied is geschikt als broed- en foerageergebied voor algemene vogelsoorten (FFtabel vogels). Als het verwijderen van bomen en struiken buiten het broedseizoen plaatsvindt, wordt voorkomen dat er negatieve effecten optreden ten aanzien van algemeen voorkomende vogelsoorten.

4.2.7 Zoogdieren

Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (1997), Korsten en Regelink (2010) blijkt dat de soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, watervleermuis, franjestaart, baardvleermuis, gewone grootoorvleermuis en tweekleurige vleermuis (alle FFtabel 3) voorkomen in de omgeving van het plangebied.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De bouwkundige constructie van de huidige melkveestal biedt geen mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Tijdens het veldbezoek is vastgesteld dat de te kappen bomen en de bomen in de bosschage geen holtes bevatten die geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. De bosschage maakt geen deel uit van een doorgaande lijnvormige groenstructuur. Zodoende is het uit te sluiten dat er sprake is van een vliegroute voor vleermuizen.

Overige zoogdieren

Het plangebied kan (onderdeel van) het leefgebied vormen van algemene soorten grondgebonden zoogdieren zoals mol, egel en diverse algemene muizensoorten (alle FFtabel 1).

Uit gegevens van de Zoogdierverseniging en de NDFF blijkt dat op een afstand van één tot vijf kilometer van het plangebied de beschermde soort waterspitsmuis (FFtabel 3) voorkomt. Vanwege het gebruik van het plangebied en de kenmerken van de te dempen sloot kan het voorkomen van waterspitsmuis worden uitgesloten.

Effectbeoordeling

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De voorgenomen ontwikkeling heeft hierop geen negatief effect. In het plangebied en in de omgeving blijft voldoende geschikt foerageergebied bestaan.

Een aantal grondgebonden zoogdieren van FFtabel 1 benut (mogelijk) het plangebied als (onderdeel van hun) leefgebied. De voorgenomen plannen hebben tot gevolg dat het leefgebied van deze soorten kleiner wordt.

Mitigerende maatregelen

Voor de zoogdiersoorten van FFtabel 1 geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Het is voor deze soorten niet nodig mitigerende maatregelen te nemen.

De voorgenomen ontwikkelingen hebben geen negatief effect tot gevolg ten aanzien van vleermuizen. Mitigerende maatregelen zijn daarom niet nodig.

Conclusie

De voorgenomen plannen hebben geen negatieve effecten op mogelijk aanwezig foerageergebied van vleermuizen. De te slopen melkveestal en de te kappen bomen bieden geen mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen.

Het plangebied is voor een aantal grondgebonden zoogdieren van FFtabel 1 geschikt als (onderdeel van hun) leefgebied. Het is niet noodzakelijk mitigerende maatregelen te nemen voor soorten van FFtabel 1.

5 Conclusies

Beschermde gebieden

In het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 is het voorgenomen plan reeds beoordeeld door de Omgevingsdienst Haaglanden (ODH) en is een vergunning verleend.

De voorgenomen plannen vinden plaats buiten het Natuurnetwerk Nederland. Gezien de aard van de plannen en de afstand tot het Natuurnetwerk Nederland zijn negatieve effecten op het Natuurnetwerk Nederland uit te sluiten.

Doordat de locatie van de nieuwe stal buiten het weidevogelgebied ligt, zullen geen significant negatieve effecten optreden op de waarden van het nabijgelegen weidevogelgebied.

Beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk verschillende beschermde soorten voor die vermeld staan in de tabellen van de Flora- en faunawet, zie tabel 1 op de volgende pagina.

Soorten van FFtabel 1

Mogelijk wordt het plangebied gebruikt door enkele grondgebonden zoogdieren en amfibieën die zijn opgenomen in FFtabel 1. In het plangebied komt mogelijk de beschermde plantensoort zwanenbloem (FFtabel 1) voor. Voor de soorten van FFtabel 1 geldt bij het uitvoeren van ruimtelijke ontwikkelingen een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Het is derhalve niet nodig mitigerende maatregelen te nemen voor de soorten van FFtabel 1.

Soorten van FFtabel 3

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Ten aanzien van het foerageergebied treedt geen negatief effect op. Het plangebied blijft ook in de nieuwe situatie geschikt voor vleermuizen om te foerageren. De te slopen melkveestal en de te kappen bomen bieden geen mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen.

Voor de rugstreepad (FFtabel 3) is in het plangebied geen geschikt leefgebied aanwezig. Bij werkzaamheden in het gebied dient wel rekening te worden gehouden met de rugstreepad, aangezien dit een pioniersoort is die snel gebieden koloniseert. Om kolonisatie van de bouwlocatie tegen te gaan dient te worden voorkomen dat er zandhopen liggen of dienen deze met plastic te worden afgedekt. Daarnaast moet zoveel mogelijk worden voorkomen dat er plassen (bijvoorbeeld water in rijsporen) aanwezig zijn. In plaats van de twee bovenstaande maatregelen kan ervoor gekozen worden de bouwlocatie ontoegankelijk te maken voor rugstreepadden door het plaatsen van paddenschermen. Paddenschermen bestaan uit staand worteldoek van 50 centimeter hoog dat 15 centimeter wordt ingegraven en wordt verankerd aan paaltjes.

Soorten van FFtabel vogels

Het plangebied is geschikt als broed- en foerageergebied voor algemene vogelsoorten (FFtabel vogels). De voorgenomen plannen hebben geen negatief effect op het foerageer- en broedgebied van algemene vogelsoorten. Als het verwijderen van bomen en struiken buiten het broedseizoen plaatsvindt, wordt voorkomen dat er negatieve effecten optreden ten aanzien van algemeen voorkomende vogelsoorten.

In de te kappen bomen en de te slopen melkveestal zijn geen jaarrond beschermde nesten van vogels aanwezig.

Tabel 1. Overzicht mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig	Maatregelen
Amfibieën	FFtabel 1	Land- & voortplantingshabitat	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Grondgebonden zoogdieren	FFtabel 1	Leefgebied	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Zwanenbloem	FFtabel 1	Groeiplaats	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Vleermuizen	FFtabel 3	Foerageergebied	Nee	Nee	-
Vogels	Vogels (nest niet jaarrond beschermd)	Foerageer- en broedgebied	Nee	Nee, op voorwaarde uitvoeren maatregelen	Verwijderen van begroeiing buiten het broedseizoen

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- + Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- + Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging- rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- + Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- + Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Brochure: Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten, 22 februari 2005.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Internet

- + <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx>, geraadpleegd 19 oktober 2015
- + <http://geo.zuid-holland.nl/geo-loket/html/atlas.html?atlas=ehs>, geraadpleegd 19 oktober 2015
- + www.libellennet.nl
- + www.ravon.nl
- + www.soortenbank.nl
- + www.telmee.nl
- + www.vlindernet.nl
- + www.waarneming.nl
- + www.zoogdiervereniging.nl
- + www.eis-nederland.nl
- + www.anemoon.org/Projecten/Natura2000/Soortprofielen/Platte-schijfhoren

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet beschermt soorten, niet individuele planten of dieren, om te voorkomen dat het voortbestaan van de soort in gevaar komt. Alle soorten hebben een eigen rol in het ecosysteem en dragen bij aan de biodiversiteit.

Doelstelling van de Flora- en faunawet is de bescherming en het behoud van in het wild levende planten- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is het 'Nee, tenzij' principe. Dit betekent dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan. Heel vaak gaan activiteiten en de bescherming van soorten prima samen. Soms is het optreden van schade aan beschermde dieren en planten echter onvermijdelijk. In die situaties is het nodig om vooraf te bekijken of hiervoor een vrijstelling geldt, of dat een ontheffing moet worden aangevraagd.

In de Flora- en faunawet geldt een verbod op activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten. De wet spreekt niet van (ruimtelijke) plannen. Op basis van de onderzoeksplicht (Wro) en de plicht tot het vaststellen van een uitvoerbaar plan dient bij het maken van bestemmingsplannen beoordeeld te worden of er belemmeringen aanwezig zijn voor verlening van een eventuele ontheffing voor de activiteiten in het plan.

Voor ruimtelijke ontwikkelingen is in sommige gevallen een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet van toepassing. Bij de vrijstellingsregeling zijn twee criteria belangrijk: de zeldzaamheid van de aangetroffen soort en de ingrijpendheid van de werkzaamheden. Hoe zeldzamer de soort en hoe ingrijpender de activiteit, hoe strikter de regeling:

- + voor de soorten van FFtabel 1 is geen ontheffing nodig;
- + voor de soorten van FFtabel 2 geldt dat moet worden gewerkt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Indien er geen goedgekeurde gedragscode voorhanden is, zijn ook de soorten uit FFtabel 2 ontheffingsplichtig;
- + voor soorten van FFtabel 3 moet altijd ontheffing worden aangevraagd. Deze bescherming geldt ook voor hun vaste rust- en verblijfplaatsen.

De zorgplicht uit artikel 2 blijft echter altijd van toepassing op alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving.

Natuurbeschermingswet 1998 (bron: Rijksoverheid)

De Natuurbeschermingswet regelt de bescherming van gebieden die als staats- of beschermd natuurmonument zijn aangewezen. Deze juridische status geeft extra bescherming aan bijzonder waardevolle en kwetsbare natuurgebieden. Het belangrijkste onderdeel van de wet is dat er een aparte vergunning nodig is voor activiteiten die mogelijk schadelijk zijn voor het natuurmonument. Het maakt daarbij niet uit waar die activiteiten plaatsvinden, dat kan zowel binnen als buiten het natuurgebied zijn (de zogenaamde 'externe werking'). Op dit moment is ongeveer 300.000 ha natuurgebied aangewezen als staats- of beschermd natuurmonument.

In 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet (Nb) 1998 in werking getreden. Daarmee voldoet Nederland aan de eisen van de Europese natuurwetgeving. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura 2000-

gebieden. Hieronder vallen de speciale beschermingszones volgens de Vogel- en Habitatrichtlijn, gebieden die deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), beschermde natuurmonumenten en staatsnatuurmonumenten.

De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstoring effect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden zonder vergunning. Ook plannen moeten getoetst worden op hun gevolgen voor de Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt met de habitattoets. De habitattoets is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998.

De habitattoets bestaat uit drie onderdelen:

- + oriëntatiefase (en vooroverleg);
- + verslechterings- en verstoringstoets;
- + passende beoordeling.

De oriëntatiefase maakt geen deel uit van de in de wet geregelde procedures. In de praktijk is deze stap nodig. Gezamenlijk met het bevoegd gezag wordt bepaald of goedkeuring van het plan nodig is en welke verdere procedure doorlopen moet worden. Afhankelijk van de kans en omvang van de effecten op een Natura 2000-gebied bestaat de vervolprocedure uit het uitvoeren van een verslechterings- en verstoringstoets, een passende beoordeling of geen enkele toetsing.

Indien er geen kans is op negatieve effecten op een Natura 2000-gebied is geen goedkeuring vanwege de Natuurbeschermingswet nodig.

Als uit de oriëntatiefase is gebleken dat er kans is op significant negatieve effecten voor het Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat er kans is op een significant negatief effect moet aan de volgende criteria worden voldaan:

- + er zijn geen alternatieve oplossingen voor het project die minder of geen negatieve effecten hebben voor het Natura 2000-(deel)gebied;
- + er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang;
- + er is voorzien in compenserende maatregelen.

Alléén als aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan goedkeuring worden verleend.

Indien uit de oriëntatiefase is gebleken dat er een kans is op (niet-significante) negatieve effecten, dient een verslechterings- en verstoringstoets te worden uitgevoerd. Met dit onderzoek wordt bepaald:

- + of deze kans reëel is en
- + of de verslechtering of verstoring aanvaardbaar is.

Natuurnetwerk Nederland (bron: Rijksoverheid en Omgevingsverordening Gelderland 2015)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen Ecologische Hoofdstructuur) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen bovendien meer soorten planten en dieren leven.

Het ruimtelijke beleid voor het Natuurnetwerk Nederland is gericht op behoud en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden. Daarom geldt binnen het Natuurnetwerk Nederland het 'nee, tenzij'-regime. Dit betekent dat nieuwe plannen, projecten of handelingen niet zijn toegestaan indien deze de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten.